

'In het hospice ben je geen patiënt, maar gast'

door Mieke Kleinleugenmors. vrijdag 29 augustus 2008 | 02:58

Tekstgrootte

ZUTPHEN - Terwijl je hoofd nog barstensvol zit met plannen die je samen met je grote liefde wilt uitvoeren is daar ineens, als een dief in de nacht, die rotziekte.

Voor je het weet heeft de kanker jouw man verwoest en jou tot weduwe gebombardeerd. Voor de Zutphense Everdien Vanderlijde een gegeven waarmee ze sinds vorig jaar november moet leren leven. Zo nu en dan pept ze zich op met een van de vele lieve kaarten uit het troostmandje, dat in haar kamer staat. Naast een grote kleurenfoto waarop haar overleden man Leen haar bemoedigend toelacht.

Het verdriet om zijn verlies is immens, maar als ambassadeur van het hospice Zutphen is ze vast van plan daar een positieve draai aan te geven. Leen bracht de laatste negen weken van zijn leven door in 'het-bijna-thuis-huis' aan de Thorbeckesingel in Zutphen. Die periode maakte van Everdien een uitgesproken ervaringsdeskundige. Het ambassadeurschap ziet ze als een missie waar ze niet onderuit kan en wil. "Ik ben ervan overtuigd dat Leen niet voor niets in het hospice terecht is gekomen, daar moet ik wat mee doen. Hij is daar niet alleen voor zichzelf en voor mij gestorven. Wat ik wil doen, dat is duidelijk maken wat de meerwaarde is van een hospice. Als ik daar maar een paar mensen mee kan helpen, dan is dat al heel meegenomen."

Van die meerwaarde had ze zelf ook nauwelijks een goed beeld tot het moment waarop haar huisarts, dokter Freeve, haar op het idee bracht eens een kijkje te nemen in het hospice. Als mogelijke verzorgingsplek voor de doodzieke Leen. Hij was toen al bijna een half jaar ernstig ziek. "Daar ben ik onze huisarts zo verschrikkelijk dankbaar voor. 'Everdien ga eens kijken, ik gun het jullie zo', zei hij. Als iemand zoiets tegen je zegt, dan voelt dat heel warm. Toen ik er daarna samen met de kinderen binnenliep, was de keus snel gemaakt, het voelde meteen heel goed."

Die eerste indruk hebben de medewerkers van het hospice (de twee coördinatoren in vaste dienst werken samen met een grote groep vrijwilligers) meer dan waar gemaakt, vindt Everdien. "Je voelt in het hospice dat de zorg uit het hart komt. Je bent er ook geen patiënt, maar gast. Je kunt zeggen hoe je gewassen wilt worden en wanneer. Of je wilt eten, wat je wilt eten en hoe vaak. Huisdieren komen binnen, het kan gewoon allemaal. Alles is erop gericht het jou naar de zin te maken."

En de familie deelt volop in die aandacht mee, benadrukt de Zutphense. "In het hospice hoef je je niet druk te maken om de dagelijkse beslommingen, die worden je door de vrijwilligers uit handen genoemd. Dat is een luxepositie. Je kunt je helemaal aan iemand wijden, samen leven. Ik heb zoveel steun gehad aan de mensen die er werken, ik voelde me gedragen. In de keuken heb ik wel heel veel gekookt en met grote vriendengroepen zitten eten, flesje wijn erbij. Leen kon daar dan niet bij zijn, maar hij vond het geweldig te horen. Wel hebben we samen in de huiskamer nog twee keer naar een voetbalwedstrijd gekeken van het Nederlands elftal."

Kwetsbaar als ze was in die uiterst verwarrende negen weken voelde Everdien in het

hospice precies het klimaat dat ze zo nodig had. Want de ontredding in het jaar waarin het zilveren huwelijksfeest met een reis naar Suriname uitbundig zou worden gevierd was groot. Wie had gedacht dat de gezond levende Leen, sportman in hart en nieren, zomaar ineens zo ziek zou worden?

Everdien schreef in die enerverende weken de sores van zich af in een dagboek. Bovendien is het een extra geheugensteun, zodat ze alle herinneringen aan de laatste waardevolle weken met haar man levend kan houden. Inmiddels heeft ze de notities verwerkt in een manuscript voor een boek. Als eerbetoon aan haar huisarts koos ze de titel 'Ik gun het jullie zo'. Vandaag is er nog een gesprek met een vormgever en daarna kan de kopij naar de drukker. Daarvoor heeft de auteur nog een duwtje in de rug nodig, want ze ervaart op dit moment nog een zekere schroom. "Het is wel erg persoonlijk allemaal, je stelt je natuurlijk heel kwetsbaar op."

De voorbereidingen zijn zo vergevorderd, dat het boek er vast gaat komen. Een aantal sponsors heeft zich al bereid verklaard zorg te dragen voor de financiering. Als nu nog iemand met een objectieve blik het script doorneemt en wat redactionele aanwijzingen geeft, kan het verhaal zo naar de drukker. Everdien hoopt met het boek meer bekendheid te geven aan het begrip hospice, want ze merkt dat veel mensen zich er geen voorstelling bij kunnen maken. Daarnaast ziet ze het vooral als blijk van waardering aan het hospice. "Je weet uit dankbaarheid gewoon niet wat je moet doen voor de vrijwilligers. Ik was echt vereerd gevraagd te worden als ambassadeur. Het is heel speciaal dat je bij zo'n bijzondere groep mensen mag horen."

De Zutphense zit nog volop in haar rouwproces, de verwerking van haar grote verdriet vraagt tijd, heel veel tijd. Maar ze beseft ook dat de droevige ervaring haar leven heeft verdiept en verrijkt. Met dank aan de begeleiding in het hospice. "In die negen weken in dat prachtige gebouw ben ik tien jaar wijzer geworden. Het hospice is een heel verdrietige plek, maar verdriet kan ook heel bijzonder zijn. Er wordt niet alleen maar gehuild, ik heb er ook heel veel gelachen, dat is leven. Als je ook van andere mensen hoort, hoe waardevol die laatste dagen van een mensenleven kunnen zijn. Dat gun je iedereen. Ik vond de dood altijd eng, dat gevoel heb ik nu niet meer."